

co- produk- tioner

Som bekendt har den nye filmlov givet grønt lys for co-produktioner. Det har naturligvis aldrig været forbudt danske producenter at samarbejde med udenlandske filmfolk. Det nye er, at sådanne co-produktioner nu kan sidestilles med rent dansk producerede film og således nyde godt af den nye lovs hjælpelanstaltninger over for filmkunsten. Der var vist blandt producenterne almindelig glæde over denne bestemmelse. Det er indlysende, at co-produktioner især kan være nyttige for små lande. Der er da også blevet luftet mange planer om filmsamarbejde, men det har været småt med de praktiske resultater inden for de 22 måneder, som bestemmelsen nu har været i kraft.

Det er måske ikke så mærkeligt, thi der er mange problemer omkring co-produktioner, både økonomiske og kunstneriske. Mange store internationale co-produktioner er resulteret i kunstnerisk kaos eller i glat og upersonlig underholdning, når 7-8 forskellige nationaliteter er sat til at koge retten sammen. At filmen er en international kunstart er sandt nok, men det har sjældent vist sig kunstnerisk muligt at lave den enkelte film på international basis. Det er næppe forkert at antage, at co-produktionens største værdi ligger i et økonomisk samarbejde. En lang række af de betydeligste nyere franske og italienske film er således italiensk-franske co-produktioner i økonomisk forstand, men kunstnerisk er filmene enten franske eller italienske. „Muriel“ vil f. eks. aldrig blive andet end en fransk film, selvom den var produceret for fransk, tysk og italiensk kapital. Hvis man vil hævde sin nationale selvstændighed eller bruge sine penge til at præge sit eget lands film med, er denne metode naturligvis ikke særlig effektiv. I et større perspektiv er det måske netop heri, at co-produktionernes værdi ligger. Den ægte interesse for at frembringe gode film viser sig i, at man vil bruge sine penge, uanset hvor filmene skal laves.

Svenskernes co-produktionspolitik har foreløbig bevæget sig ad disse baner. De har sat penge i *Godards*, *Bressons* og *Vardas* nyeste film. Dermed har de været med til at støtte filmkunsten, nærmere betegnet den franske filmkunst, og på længere sigt kan dette naturligvis ikke undgå at få indflydelse på svensk film. Men disse co-produktioners øjeblikkelige betydning for den svenske film kan næppe være stor. Man kan sige, at denne politik enten er udtryk for en iver efter at skaffe sig international prestige, eller at den er meget idealistisk, unationalistisk og fremsynet.

Herhjemme vil vi også gerne have international prestige, men fremsyn er ikke en dansk karakteregenskab. Vi vil gerne være berømte hurtigt, og vi vil sikkert også gerne yde vor skærv til filmkunstens internationale udvikling, men vi vil også gerne med det samme have rosen. Derfor har de danske planer om co-produktioner kredset om mulighederne for at få udenlandske instruktører til at lave film i Danmark, i danske miljøer, om danske forhold, og helst også med danske skuespillere. At disse planer endnu ikke har materialiseret sig i konkrete projekter kunne tyde på, at de ikke er så lokkende for udlændingene, som vi tror. Og det farligste er naturligvis, at vi kan komme til at nøjes med de mindre ånder. Når *Bent Mohn* derfor (i „Politiken“ 21.8.66) meddeler, at *Orson Welles*, der nu skal i gang med sin *Blixen*-filmatisering af „Den u dødelige historie“, er interesseret i også at filme „En Herregaardshistorie“, og at optage den i Danmark, er man enig med *Mohn* i, at man straks burde droppe „små pæne instruktører som *Astruc* og *Chabrol*“ for at give *Welles* carte blanche. *Welles* er ikke bundet af sted og nationalitet, og hvis ikke *han* skulle kunne bringe inspiration, kan ingen. Hvis der er alvor bag visse producenteres ord om, at de kun drømmer om at lave filmkunst, så er deres besøgelsestid der nu.